

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

cap. 9. De Apparatu cathedralis Ecclesiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

monē, in gratiam (aiunt) foranei Cleri: illud enim incommodum vitari poterit, quod in clero timetur ignorantiæ; si ad singula Decreta, vel certè ad potiora subsistat. Lector, & Episcopus addat verba materna in commendationem Decret. quod præstare solitus fuit Neapolio Comitulus Perusiæ Episcopus; quem sequutus est Illustris. D. meus Cardin. Boncompagnus in prima Synodo Neapolitana; paternè, & maternè loquens cum suo Clero non sine multo fructu.

8 Conuocandum tandem erit coram Episcopo Capitulum cathedralis Ecclesiæ, vt de Canonicoiū consilio stabiliantur, non autem de consensu.

ANNOTATIONES.

§. 3.

1 **C**onsilium Canonicorum est requirendum, alioquin Decreta non valerent. arg. cap. quanto de his qua si. à pral. nisi forte Episcopus præscripsisset, ex Ancharan. in repet. cap. 1. de constit. contra Hostien. de his, qua si. à pralato, qui putat contrariam consuetudinem irrationabilem.

2 **P**iaficus in Praxis Episcop. part. 2. cap. 2. num. 6. recenset casus sex in iure expressos, in quibus requiritur consensus Capituli. Et primo quando vertitur interesse ipsius Capituli. Secundo, quando diminueretur auctoritas Ecclesiæ. Tertio, quando agatur de alienatione rerum Ecclesiæ. Quarto, quando de obligatione rerum Ecclesiæ. Quinto, quando de præiudicio quoad subiectionem, vel limitationem consensus Capituli. Sexto, quando de ventilatione casuum criminalium. Et ibi citatur rextus.

3 **P**ro casuum reservatione in Synodo facienda, (quod valet, vt non expirent per mortem Episcopi) Sacra congregatio Card. super negotia Episcoporum admonuit Episcopos die 26. Nouembris 1602. vt atrociorum tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent: neque superflue illos casus, qui Sedi Apostolica sunt reseruati. Paucissimos item reseruent eadem Congregatio apud Quaratam Verbo, Casus reseruati. Vide eundem ibi, vbi explicat optime, quando expirēt.

DE PRÆPARANDIS PRO ACTIONE Synodali. Cap. VII.

1 **A**gendum est deinde cum prædictis Cōsultoribus, vocatis etiam Magistris ceremoniarum, & Sacrista cathedralis Ecclesiæ, de necessarijs ad Actionem Synodalem. Hæc autem, Hospitia pro Clero cum ele-

Barth. Gauant.

ctione Præfecti, & coadiutorium.

2 Apparatus Ecclesiæ, & loci sessionalis.

3 Distributio sessionum.

4 Numerus Tabellarum.

5 Catalogus Cleri vocandi ritè ordinatus.

6 Habitus Cleri qualis, & ordo sedendi.

7 Processiones, prima, & vltima.

8 Horæ canonica, & Missæ Synodales.

9 Musicus cantus.

10 Quæ paulo ante diem Synodi ad excitandos populos agenda sunt.

11 Officiales Synodi, hoc est, Actionis ipsius Synodalis.

12 Delectus Examinatorum, Iudicum, Testium, Punctatorum, & Officialium Cleri, in synodo approbandorum.

13 De singulis dicamus breuiter, vt quisque sciat officium suum, & sciat Episcopus aptiores deligere.

DE HOSPITIIS, ET EORVM Præfectis. Cap. VIII.

1 **H**ospitia deligenda sunt in ciuitate, & caupones ijs eligendi sunt, qui pietate alijs præstant; quibus iniungendum erit, vt prophanas imagines tollant de cubiculis, frugalem mentam suppeditent ijs, qui ad alios non diuertunt ciues.

2 **P**ræfectus autem deputandus erit cum aliquibus comministris, vt in ea re inuigilent. aedes inuisant; & ad quos recurrere queat ij, qui de Clero eorum opera egent ad hospitium sibi parandum.

3 **L**audandum est Neapolio Comitulus Episcopus Perusiæ, qui mensam communem in suo Palatio, durante Synodo, pauperibus de Clero suppeditabat, & aliquos item lectos parari curabat pro iisdem; tum Ferdinandus Millinus Imola Episcopus, qui ad mensam suam vocabat per triduum mane Vicarios foraneos, & in aula maiori alias mensas steteri iubebat Clericis egerioribus.

DE APPARATU CATHEDRALIS Ecclesiæ. Cap. IX.

1 **O**rnabitur Ecclesia festiuo, & solemnitate, vt in capitulo de ornatu Ecclesiæ plenè dictum est, ait Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 31. vsque ad valuas inclusiuè.

2 **S**edilia in ea disponentur, inquit idem Cærem. vt Dignitates, & Canonici Ecclesiæ cathedralis hinc inde à lateribus Episcopi; vel ante Episcopum semicirculum faciant illud tamen prius placet magis, & est commodius ad functiones Synodales.

R ; In

- 3 In media itaque naui Ecclesie paretur locus sessionalis hoc modo. hinc inde affigantur aulais schedulae patentes cum litteris grandi oribus, continentes nomina locorum Diocesis, iuxta scamna, pro Diocesano Clero preparata, ordine seruato secundum gradus locorum; vt quisque sciat, vbi sedere suo loco debeat.
- 4 Circumuniatur sessionalis locus, ita vt laici illuc intrare nullo modo possint.
- 5 Sedes Episcopi sit alta tribus gradibus tape te contextis, & hic inde sedilia collocentur pro Diaconis assistentibus: paretur etiam mensa parua cum suo panno violaceo collocanda, facile ante Episcopum sedentem pro Reliquijs, & serutinio, de quibus infra.
- 6 Hinc inde in quadrum sedilia longa pro Canonicis preparentur, vestita panno viridi. alta vnico gradu a pavimento. quod si ad futuri sint alij maiores Canonicis, vestiri poterit prima pars scamni, quod a dextris Episcopi, & eidem vicinius est, panno nobiliori puta violaceo, aut alio, ad differentiam in eodem scamno a Canonicis faciendam. Ab bates, Commendatarij, Prothonotarij Apostolici, si vtantur rochetto, & mantelletto, sedebunt post Canonicos in eodem scamno, a sinistris Episcopi sedentis, quod obseruatur Mediolani.
- 7 In fine sedilium Canonicorum, facie versa ad Episcopum, sedebit iuxta dexteram Episcopi Vicarius Generalis in sede coriacea domestica cum parua mensa strata panno, vt praesto sit accedenti ad eum Clero pro varijs causis: in eadem linea sedebunt iuxta sinistram Episcopi in scamno nudo ad mensam aliam similiter vestitam Promotor, & Secretarius Synodi cum Notario Episcopali. mensae tegantur conuenienti panno, ad minus viridi.
- 8 Si Archiepiscopus praestit Synodo, collocetur in medio centro areae, quae est inter Canonicorum sedilia, ante sedem Episcopalem sessionalem. scabellum commune pro eo, qui gestare debet Crucem Archiepiscopalem in Synodo, cuius imago Crucifixi respiciet semper Archiepiscopum.
- 9 Pulpitum amouibile pro Lectione Decretorum collocari poterit prope mensam, ad quam sedet Secretarius Synodi, vt inde suppedientur eidem, quae sunt leggenda.
- 10 Hinc inde a tergo Canonicorum sedilia erunt pro Clero Vibano: alia pro Foraneo occupabunt naui mediam, ita tamen, vt in medio iuxta Episcopum sit transitus omnino liber, & amplior ad eundem, redeundumve, prout est opus. Nobilior Foraneus

Clerus sedebit in anterioribus scamnis, reliquus in posterioribus.

- 11 Ad apparatus spectat ornatus Altaris maioris; & colore quidem rubeo vestietur, nisi aliud requirat solemnitas Missae, de qua infra.
- 12 Excepta Missa, vt dictum est, paramenta omnia in actione Synodali coloris erunt rubri.

DE DISTRIBUTIONE sessionum. Cap. X.

- 1 Numerus sessionum ex Pontificali solet esse trium; ad arbitrium Episcopi potest esse pauciorum ex eodem Pontificali. pendet autem hic numerus a rebus agendis in Synodo ipsa. ex Actis. Eccl. Mediol. potest esse plurimum, quam trium.
- 2 Prima Synodus ab Episcopo celebranda esset summa cum maiestate, & utilitate Cleri, & populi, vt effulgeat Ecclesiast. Hierarchia; & ideo nihil esset omittendum, quod ad perfectissimam Synodum, quam hic describimus, attingere possit.
- 3 Ij etiam, qui non nisi tertio quoque anno Synodum conuocant, eadem obseruare deberent.
- 4 Qui vero quotannis celebrant, vna sessione possunt absolueri, quae sunt necessaria; omittis ijs, quae sunt ab splendorem, cum utilitate tamen coniunctum.
- 5 Porro necessaria sunt ea, quae ad electionem, spectant Examinatorum, Iudicumque, & ad professionem fidei a nouis Beneficiatis emittendam.
- 6 Non tamen placere potest ea Synodus, quae per duas horas mane celebratur, vbi multus est Clerus. saltem per totum diem detineatur ille cum maior fructu.
- 7 Cardinalis Palaeotus in archiepiscop. suo Bononiensi distribuit actiones Synodales pro vna sessione, pro duabus, pro tribus, cuius distributionis formulam dabimus infra in 2. parte.

DE TABELLIS SYNODALIBVS. Cap. XI.

- 1 Describenda est primo disciplina Cleri in Synodo, & Processione, seruanda iuxta formulas infra tradendas: & haec Tabellae solent imprimi; pluribusque in locis Ecclesiae Cathedralis, & Palatii Episcopalis pridie Synodi affigi. Vide in 4. par. cap. 4. num. 1. 2. & 4.
- 2 Alia Tabella precum typis item editur, distribuenda toti Clero, ad vsum primae Process.